

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ
Кафедра международных отношений**

Аннотация к дипломной работе

**МЕЖДУНАРОДНЫЕ СУДЫ ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА:
СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ КОМПЕТЕНЦИИ**

Иванова Анна Игоревна

Научный руководитель – старший преподаватель кафедры, Карканица Н.В.

Минск, 2019

АННОТАЦИЯ

1. Структура и объем дипломной работы

Дипломная работа состоит из задания на дипломную работу, оглавления, перечня условных обозначений, реферата дипломной работы, введения, трех глав, заключения, 1 приложения, списка использованной литературы. Общий объем работы составляет 70 страниц. Список использованной литературы занимает 7 страниц и включает 55 позиций.

2. Перечень ключевых слов

ЮРИСДИКЦИЯ, КОМПЕТЕНЦИЯ, ПРИЕМЛЕМОСТЬ, ПРИЗНАНИЕ КОМПЕТЕНЦИИ, РАЗВИТИЕ КОМПЕТЕНЦИИ МЕЖДУНАРОДНЫХ СУДОВ ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА.

3. Содержание работы

Объект исследования – международные суды по правам человека.

Цель исследования – сравнительный анализ компетенции Европейского суда по правам человека, Межамериканского суда по правам человека и Африканского суда по правам человека.

Методы исследования: сравнительно-правовой, логический, историко-правовой анализ, метод классификации.

Полученные итоги и их новизна. В настоящий момент в науке не существует точного определения понятий «компетенция», «юрисдикция» и «приемлемость», что затрудняет их разграничение. Так как Европейский суд по правам человека являлся примером при создании других международных судебных учреждений, представляется необходимым проанализировать развитие компетенции Межамериканского и Африканского судов по правам человека, ее сходства и отличия с компетенцией Европейского суда по правам человека. В связи с тем, что белорусские граждане могут подпадать под юрисдикцию государств-членов той или иной региональной системы защиты прав человека, и, вследствие этого, могут быть заявителями, важно быть осведомленными о компетенции судов по правам человека, в том числе о том, кто может выступать заявителем в тот или иной суд, и о процедуре обращения в каждый из таких судов.

В результате проведенного исследования было определено, что понятие «компетенция» отличается от понятий «юрисдикция» и «приемлемость» и представляет собой совокупность полномочий суда, закрепленных в его учредительных документах, в том числе связанных с рассмотрением и разрешением споров по существу. Для наиболее углубленного понимания компетенции ее можно классифицировать по различным критериям: *в зависимости от наличия спора, по необходимости признания, а также основываясь на критериях приемлемости.* Судебная компетенция

Европейского суда по правам человека шире судебной компетенции Межамериканского и Африканского судов по правам человека, но не судебной компетенции *ratione materiae*. Консультативная компетенция Межамериканского суда по правам человека и Африканского суда по правам человека шире, чем таковая у Европейского суда по правам человека. Компетенция последнего отличается самым длительным периодом эволюции в связи с более ранним учреждением суда и быстрым развитием прав человека в рамках европейской системы защиты прав человека. По сравнению с Европейским судом по правам человека, компетенция Межамериканского и Африканского судов по правам человека с момента их учреждения прошла незначительный период эволюции. Государства-участники Африканского Союза все еще не готовы в полной мере признать компетенцию суда путем ратификации Протокола о Статуте Африканского суда справедливости и прав человека 2008 г.

Достоверность материалов и результатов дипломной работы. Автор подтверждает достоверность материалов и результатов дипломной работы, самостоятельность ее выполнения.

Рекомендации по использованию результатов работы. Результаты проведенного исследования ориентированы на применение в процессе преподавания права прав человека студентам вузов, имеют своей целью углубление знаний о содержании, видах и эволюции компетенции Европейского, Межамериканского и Африканского судов по правам человека.

АНАТАЦЫЯ

1. Структура і аб'ём дыпломнай працы

Дыпломная праца складаецца з задання на дыпломную працу, зместа, пераліку ўмоўных абазначэнняў, рэферата дыпломнай працы, уводзінаў, трох глаў, заключэння, 1 прыкладання, спісу выкарыстанай літаратуры. Агульны аб'ём працы складае 70 старонак. Спіс выкарыстанай літаратуры займае 7 старонак і ўключае 55 пазіцый.

2. Пералік ключавых слоў

ЮРЫСДЫКЦЫЯ, КАМПЕТЭНЦЫЯ, ПРЫМАЛЬНАСЦЬ, ПРЫЗНАННЕ КАМПЕТЭНЦЫІ, РАЗВІЦЦЁ КАМПЕТЭНЦЫІ МІЖНАРОДНЫХ СУДОЎ ПА ПРАВАХ ЧАЛАВЕКА.

3. Змест працы

Аб'ектам даследавання – міжнародныя суды па правах чалавека.

Мэта дадзенай працы – параўнальны аналіз кампетэнцыі Еўрапейскага суда па правах чалавека, Міжамерыканскі суд па правах чалавека і Афрыканскага суда па правах чалавека і народаў.

Метады даследавання: параўнальна-прававой, лагічны, гісторыка-прававы аналіз, метады класіфікацыі.

Атрыманыя вынікі і іх навізна. У сапраўдны момант у навуцы не існуе дакладнага вызначэння паняццяў «кампетэнцыя», «юрысдыкцыя» і «прымальнасць», што ўскладняе іх размежаванне. Так як Еўрапейскі суд па правах чалавека з'яўляўся прыкладам пры стварэнні іншых міжнародных судовых устаноў, уяўляецца неабходным прааналізаваць развіццё кампетэнцыі Міжамерыканскага і Афрыканскага судаў па правах чалавека і, яе падабенства і адрозненні з кампетэнцыяй Еўрапейскага суда па правах чалавека. У сувязі з тым, што беларускія грамадзяне могуць падпадаць пад юрысдыкцыю дзяржаў-членаў той ці іншай рэгіянальнай сістэмы абароны правоў чалавека, і, з прычыны гэтага, могуць быць заяўнікамі, важна быць дасведчанымі аб кампетэнцыі судаў па правах чалавека, у тым ліку пра тое, хто можа выступаць заяўнікам у той ці іншы суд, і пра працэдуру звароту ў кожны з такіх судаў.

У выніку праведзенага даследавання было вызначана, што паняцце «кампетэнцыя» адрозніваецца ад паняццяў «юрысдыкцыя» і «прымальнасць» і ўяўляе сабой сукупнасць паўнамоцтваў суда, замацаваных у яго ўстаноўчых дакументах, у тым ліку звязаных з разглядам і вырашэннем спрэчак па сутнасці. Для найбольш паглыбленага разумення кампетэнцыі яе можна класіфікаваць па розных крытэрыях: *у залежнасці ад наяўнасці спрэчкі, па неабходнасці прызнання, а таксама грунтуючыся на крытэрыях прымальнасці.* Судовая кампетэнцыя Еўрапейскага суда па правах чалавека

шырэй судовай кампетэнцыі Міжмерыканскага і Афрыканскага судоў па правах чалавека, але не судовай кампетэнцыі *ratione materiae*. Кансультатывая кампетэнцыя Міжмерыканскага суда па правах чалавека і Афрыканскага суда па правах чалавека шырэй, чым ў Еўрапейскага суда па правах чалавека. Кампетэнцыя апошняга адрозніваецца самым доўгім перыядам эвалюцыі ў сувязі з больш ранняй установай суда і хуткім развіццём правоў чалавека ў рамках еўрапейскай сістэмы абароны правоў чалавека. У параўнанні з Еўрапейскім судом па правах чалавека, кампетэнцыя Міжмерыканскага і Афрыканскага судоў па правах чалавека з моманту іх заснавання прайшла нязначны перыяд эвалюцыі. Дзяржавы-ўдзельніцы Афрыканскага Саюза ўсё яшчэ не гатовыя ў поўнай меры прызнаць кампетэнцыю суда шляхам ратыфікацыі Пратакола аб Статуце Афрыканскага суда справядлівасці і правоў чалавека 2008 г.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай працы. Выкарыстаныя матэрыялы і вынікі дыпломнай працы з'яўляюцца дакладнымі. Праца выканана самастойна.

Рэкамендацыі па выкарыстанні вынікаў працы. Вынікі праведзенага даследавання накіраваны на прымяненне ў працэсе выкладання права правоў чалавека студэнтам БДУ, маюць сваёй мэтай паглыбленне ведаў пра змест, відах і эвалюцыі кампетэнцыі Еўрапейскага, Міжмерыканскага і Афрыканскага судоў па правах чалавека.

ANNOTATION

1. Structure and scope of the diploma work

The diploma work consists of diploma work assignment, table of contents, list of symbols, diploma work summary, introduction, 3 chapters, conclusion, 1 attachment, and list of references. Total scope of work is 70 pages. The list of references occupies 7 pages and includes 55 positions.

2. Keywords: JURISDICTION, COMPETENCE, ADMISSIBILITY, RECOGNITION OF COMPETENCE, DEVELOPMENT OF COMPETENCE OF INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS COURTS.

3. The content of the work

The object of the research is international courts of human rights.

The purpose of the research is a comparative analysis of the competence of the European Court of Human Rights, Inter-American Court of Human Rights and African Court of Human Rights.

Methods of research: comparative legal, logical, historical and legal analysis, classification method.

The results of the work and their novelty. There is no precise definition of “competence”, “jurisdiction” and “admissibility” in the scientific community, which makes it difficult to distinguish these notions. Since the European Court of Human Rights served as an example at the time when the other international judicial institutions were created, it seems necessary to analyze the development of the competence of the Inter-American and African Human Rights Courts, its similarities and differences with the competence of the European Court of Human Rights. As the Belarusian citizens may fall under the jurisdiction of the states belonging to a regional system of the human rights protection and, therefore, may become applicants, it is essential to be aware of human rights courts’ competence, including, of who can act as an applicant in the court, and of the application procedures.

As a result of the study, it was determined that the concept of “competence” differs from such concepts as “jurisdiction” and “admissibility” and represents a set of court’s powers, enshrined in its constituent documents, including those related to the consideration and resolution of disputes on the merits. For the in-depth understanding of competence, it can be classified based on various criteria, including, existence of a dispute, need for recognition, and acceptability criteria. The judicial competence of the European Court of Human Rights is broader than the judicial competence of the Inter-American and African Human Rights Courts, except for judicial competence *ratione materiae*. The advisory competence of the Inter-American Court of Human Rights and African Court of Human Rights is broader than that of the European Court of Human Rights. The competence of the latter is distinguished by the longest period of evolution due to its earlier

establishment and rapid development of human rights in the framework of the European system of human rights protection. Compared with the European Court of Human Rights, the competence of the Inter-American and African Courts on Human Rights has passed through an insignificant evolutionary period since its establishment. The member states of the African Union are still not ready to fully recognize the competence of the court by ratifying the Protocol on the Statute of the African Court of Justice and Human Rights of 2008.

Authenticity of the materials and results of the diploma work. The materials used and the results of the diploma work are authentic. The work has been put through independently.

Recommendations on the usage. The results of the research are focused on the application of human rights to the students of the BSU in the process of teaching, aimed at increasing knowledge of the content, types and evolution of the competence of the European, Inter-American and African Human Rights Courts.